

Magyar Hírlap, 89. 12. 8.

Bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer

Környezetvédők és a kormánybiztos együttműködési megállapodása

A közelebbiekben már hírt adtunk arról, hogy a hazai környezetvédő szervezetek, és dr. Udvari László, a bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer kormánybiztosa tárgyalásain megállapodás született.

Az alábbiakban ismertetjük a dokumentum teljes szövegét.

A mai napon a bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer kormánybiztosa és a Bajcsy-Zsilinszky Baráti Társaság környezetvédő csoportja, a Duna Kör, a TDDSZ környezetvédő csoportja, a Magyarországi Zöld Párt választmányai által erre felhatalmazott képviselői áttekintették az 1989. október 31. Országgyűlés óta eltelt időszakban a kormányzati szervekben végzett államközi szerződés előkészületeinek munkáit, közösen értelmezték a kormány állásfoglalását és intézkedéseit és megállapodtak az együttműködésről.

Az Országgyűlés október 31-i felhatalmazása alapján a Minisz-

tertanácsnak az államközi szerződés módosítására vonatkozó lépéseinek értelmezése a csehszlovák tárgyalásokhoz:

A magyar kormány a vízlépcsőrendszer megvalósításával előálló ökológiai szükséghelyzet elkerülése érdekében javasolja a vízlépcsőrendszer csúcsra járatásának kiliktatását és a nagymarosi vízlépcső megépítésének elhagyását. Amennyiben a csehszlovák fél kész az 1977. évi szeptember 16-i szerződés módosítására, a nagymarosi vízlépcső megépítésének elhagyására, továbbá

(Folytatás a 6. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

— e feltételek megvalósulása mellett — szándékát egy ökológiai garanciarendszer megállapodásnak megkötésére, akkor a magyar fél kész folytatni a Dunakiliti mederátvitelés előkészítő munkálatait.

E tekintetben a kormányközi egyezmény megkötését tartja szükségesnek a dunakiliti—hrusovi tározó és a bős vízerőmű alapüzemmodjában rejlő környezeti kockázatok minimalizálására, a dunakiliti—hrusovi tározóra, a dunakiliti duzzasztóműre, a bős vízerőműre, az üzemvízcsatornára és a Duna Nagymarosig terjedő szakaszára egy komplex vízminőség-védelmi, műszaki üzemeltetési, ökológiai garanciarendszerre, amelyet közös tudományos kutatásokkal és azok eredményeinek figyelembevételével kell kialakítani.

A dunakiliti—hrusovi tározó feltöltésének feltétele ilyen értelmű kormányközi egyezmény megkötése. A kormányközi megállapodás megkötésére vonatkozó csehszlovák szándéknyilatkozat esetén a tározó mederátvitelési előkészületi munkák között elsődlegesnek a tudományos megállapozást kell tekinteni, és ezek függvényében folytathatók az előkészületi munkák.

Indokolt, hogy a garanciaegyezmény magyar előkészületi mun-

kálatait a Magyar Tudományos Akadémia irányítsa és koordinálja. E munkában a társadalmi részvételre készek a környezetvédő mozgalmak és a Zöld Párt.

A kormánybiztos az államigazgatási munkában folyó államközi szerződés módosításával kapcsolatos tevékenységekről a döntéselőkészítő szakaszban folyamatos tájékoztatást ad, és támaszkodik a mozgalmak közreműködésére.

A kormánybiztos ezen túlmenően a társadalmi nyilvánosságot biztosítandó, a döntéselőkészítő munkaszakaszokban tájékoztatja és állásfoglalást kér, együttműködik az Országgyűlés bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer ad hoc bizottságával, a Minisztertanács beruházást ellenőrző társadalmi bizottságával, a Független Jogász Fórummal, esetenként felkéri független szakértőkkel, és kezdeményezi, hogy a kormány folyamatosan szükség szerinti konzultációt tart a pártokkal.

Budapest, 1989. december 1.

dr. Udvari László
a bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer
kormánybiztosa

Mangel Györgyi
TDDSZ környezetvédő csoport
dr. Farkas Károly

Duna Kör

Hajósy Adrienne

Zöld Párt

Fáha Csaba

RSZBT környezetvédő csoport

Mraček Gábor

RSZP Párt

Magyar Nemzet, 89. 12. 8.

A Magyar Nemzet megkérdeste:

Milyen következményekkel jár(hat) a bósi „gátszakadás”?

Csupán tegnap, vagyis többnapos késéssel derült ki, hogy a bósi vízierőmű-építési területén az elmúlt szombaton, december 2-án baleset történt. Csehszlovák lapértésülések szerint — bár azt még nem lehet pontosan tudni, hogy mi okozta a váratlan balesetet — az ténynek tekinthető, hogy a hajózsilipkamrában összegyűlt víz szakította át a zsilipkaput. A pozsonyi Új Szó szerint — amely lapársaihoz hasonlóan csak több napi hallgatás után, a hírszolgálati iroda szerdai közleményéből értesült a történetről, valamint arról, hogy az ügyben vizsgálat kezdődött — az anyagi kár nagyságát egyelőre nehéz felbecsülni, de az erkölcsi kár mindenestre tetemesnek tekinthető. Mivel az erőművön szombaton nem dolgoztak, szerencse a szerencsétlenségben, hogy a „gátszakadás” emberéletet nem követelt. De vajon milyen következményekkel járhat a baleset hazánkra nézve? Erről érdeklődtünk telefonon a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztériumban.

— *Kapott a magyar fél hivatalos úton értesítést a történetről?* — tudakoltuk Halász Istvántól, a GNV titkárság helyettes vezetőjétől.

— Csehszlovák partnerünk nyilván nem tartotta elengedhetetlenül szükségesnek, hogy az ügyvel kapcsolatban azonnal fölvegye velünk a kapcsolatot. Ily módon mi is a rádió csütörtök déli híradásából szereztünk tudomást a bósi vízierőmű-építési területén történt sajnálatos balesetről. Természetesen — lehetőségeinkhez mérten — megpróbáltuk kideríteni, s tisztázni, hogy

milyen körülmények között esett meg és milyen károkat okozott a szombati szerencsétlenség. Információink szerint az alvívcsatorna és a bósi műtárgy találkozásánál az építés menete során kialakított földdugó bontását kezdték el nemrégiben a munkások. Ahhoz, hogy a bontásra sor kerülhessen, a földdugó és a hajózsilip közötti területet vízzel kezdték feltölteni, hogy a nyomáskülönbség kiegyenlítődjön. Ez a vízoszlop, valamikor a szombati késő esti órákban, átszakította az ideiglenes műtárgyelzáró táblát, s a víz ily módon be tudott törni az egyik hajózsilipbe, nagy mennyiségű iszapot, homokos kavicsot is besodorván oda.

— *Milyen következményekkel járhat mindez ránk nézve?*

— Az égvilágon semmivel.

— *Ez tehát csak egy helyi, jelentéktelen építési gikszer?*

— Ez egy olyan helyi építési malőr, amely ugyan nem egy szerencsés dolog, s amellyel nem szokott senki dicsekedni, de minden különösebb következmények nélkül elviselhető. Az ilyen nagyobb építéseknel elő szokott néha fordulni kisebb-nagyobb zavar. Ezt is annak lehet minősíteni. A csütörtök délutáni információk szerint a területet, vagyis a teljes hajózsilipet víztelenítették már, az összetört támelemeket eltávolították és már készítik az új, ideiglenes elzáró műtárgyakat, hogy majdan annak védelme alatt a hajózsilip alsó támkapuját tovább tudják szerelni és építeni. Hogy a történeteknek pontosan mi volt az oka, a „gátszakadást” mi idézte elő, azt még egyelőre nem sikerült megtudnunk.

(—sz—)